

Nr 744

Av herr **Jacobsson, Gösta**, *angående kommunernas finanser.*

Ansvar för samhällets service åt medborgarna har kommit att alltmer åvila kommunerna. För de därmed förenade kostnaderna bidrager visserligen staten till en viss del, men huvudparten av kostnaderna har till en alltmer ökande del kommit att påläggas kommunerna. Framför allt är kostnadsutvecklingen inom vårdområdena, sjuk- och socialvården, synnerligen oroande för kommunerna.

Kommunernas kapitalförsörjning är ett svårt problem. Vissa statliga låneformer har visserligen tillkommit under senare år, men det förhållandet att kommunlån av alla slag är oprioriterade skapar finansieringsproblem. De för bostadsförsörjningen nödvändiga kommunala kompletteringsinvesteringarna borde följdriktigt i lånehänseende vara lika prioriterade som bostäderna.

Kommunernas handlingsfrihet inom såväl den löpande verksamheten som vad gäller investeringarna är starkt beskuren. Styrningen av kommunernas handlande sker till en dominerande del genom statliga beslut och åtgärder. Marginalen för självständigt kommunalt handlande krymper successivt. De helt dominerande kommunala kostnaderna faller inom ramar som dirigeras från statligt håll. Till belysande av den finansiella utvecklingen inom kommunerna hänvisas till vidlagda bilagor (Bil. 1—2).

Prognoserna för det framtida kommunala medelsbehovet är skrämmande. En utdebiteringshöjning på 5 à 7 kronor under den närmaste femårsperioden synes nu sannolik om utvecklingen kommer att följa samma banor som hitintills. En genomsnittlig kommunal utdebitering på 25 kronor kommer under nuvarande förutsättningar att vara en realitet inom fem år. Och utvecklingen på längre sikt kommer att driva kommunalskatten ytterligare uppåt om ingenting göres för att radikalt skapa andra förutsättningar för den kommunala ekonomin.

Med dessa förhållanden som bakgrund vill jag föreslå,

att riksdagen hos Kungl. Maj:t hemställer om en skyndsamt utredning med ändamål

att kartlägga utvecklingen av de kommunala finanserna under den senast förflutna tioårsperioden,

att upprätta prognoser för samma finanser under den närmaste tioårsperioden, samt

att framlägga de förslag till åtgärder vartill dessa undersökningar kan föranleda.

Stockholm den 28 januari 1970

Gösta Jacobsson (m)

Bilaga 1

*Genomsnittlig kommunal utdebitering för
Sveriges kommuner 1950—1970*

1950	9:97	1961	15:—
51	10:19	62	15:24
52	12:53	63	15:46
53	12:72	64	16:50
54	12:39	65	17:25
55	12:24	66	18:29
56	12:36	67	18:71
57	12:60	68	19:34
58	13:68	69	20:24
59	14:20	70	21:01
60	14:63		

Utdebitering Malmö stad 1950—1970

1950	9:—	1961	12:—
51	9:—	62	12:50
52	11:50	63	13:—
53	12:—	64	14:—
54	10:50	65	16:—
55	10:—	66	16:—
56	10:50	67	16:—
57	10:50	68	17:—
58	10:50	69	18:—
59	10:50	70	18:—
60	11:50		

Bilaga 2

Låneskuld för primärkommunerna 1955—1967 (tkr.)

1955	4 895 608,4	1962	7 393 713,0
56	4 553 649,6	63	8 395 514,0
57	4 719 688,7	64	9 828 849,0
58	5 125 128,1	65	11 001 602,0
59	5 523 886,1	66	12 483 381,0
60	6 052 091,0	67	14 268 440,0
61	6 388 366,0		

Låneskuld för Malmö stad 1955—1968 (tkr.)

1955	96 938	1962	187 302
56	103 191	63	190 615
57	98 793	64	228 563
58	99 595	65	263 003
59	120 562	66	294 057
60	142 686	67	331 650
61	150 127	68	363 204

Landstingens medelutdebitering 1950—1970

1950	2:99	1961	4:64
51	3:03	62	4:85
52	4:02	63	5:04
53	4:04	64	5:63
54	3:91	65	5:95
55	3:75	66	6:43
56	3:67	67	6:75
57	3:55	68	7:16
58	3:82	69	7:64
59	4:10	70	8:06
60	4:38		